

ПРОЛЕЋНИ
БРАНКОВИ ДАНИ 2021.

Сремски Карловци - Нови Сад
Од 15. до 28. марта 2021.

ПРОГРАМ

УКОР

Де си, душо, де си, рано?
Де си, данче мио?
Де си, сунце огрејано?
Де си досад био?

Та синоћ се теби млада
Баш зацело нада!
Сунце зађе – паде тама –
А ја оста' сама!

Ала љубиш, моје лане,
Ала грлиш славно!
Љуби, грли, док не сване –
Та већ неси давно!

Већ недеља дана прође
Како ми не дође!...
Јао злато, тако т' Бога,
Та како си мога'?!

Алексије Радичевић

Бранко је рођен пре 197 година у Славонском Броду. Прецизно – 15. марта, по јулијанском, или 28. марта 1824. године, по грегоријанском календару. Од 1830. до 1835. године живео у Земуну и учио српску, па немачку основну школу. У најстаријој српској, чувеној Карловачкој гимназији, под крштеним именом, Алексије, школовао се од 1835. до 1841. године, где су га сви звали Аца. Ту је био „најодличнији ђак”, са калиграфским рукописом, и „никад батинан”. У Темишвару, Алексије Радичевић учи „мудрољубије”, тј. философију од 1841. до 1843. године. Потом, одлази у Беч да учи права која није волео: „Учење права баш ме незадовољним чини, кад помислим још три године, згрозим се.” Изласком његове прве књиге, „Песме”, у Бечу 1847. године, са грчког језика (Алексиос) преводи своје име на српски – Бранко.

Понедељак, 15. март

Бранково коло, Сремски Карловци

Патријарха Рајачића 16

11 часова

197. рођендан Бранка Радичевића

АО, ДАНЧЕ, АЛА СИ МИ БЕО,
ЈОШ БИ' ДУГО ГЛЕДАТИ ТЕ 'ТЕО...

**СВЕЧАНО УРУЧЕЊЕ НАГРАДЕ
„ПЕЧАТ ВАРОШИ СРЕМСКОКАРЛОВАЧКЕ”**

Лауреаџи:

Радомир Стојановић, Јовица Ђурђић,
Бранислав Зубовић и Душан Захаријевић

У њројраму учесџвују:

Даница Петровић и Катарина Поповић

Среда, 17. март

Карловачка гимназија

10:10 часова

*Ој, Карловци, место моје драго,
к'о дејенце дошао сам амо...*

ШКОЛСКИ ЧАС О БРАНКУ

Сећање на најславнијег ђака
Карловачке гимназије:

АЛЕКСИЈЕ РАДИЧЕВИЋ

О њеснику њовори

Маја Стокин, професорица

Бранкове песме казују ђаци Гимназије

Четвртак, 18. март

Бранково коло, Сремски Карловци
Патријарха Рајачића 16
11 часова

Конференција за медије

НОВЕ КЊИГЕ БРАНКОВОГА КОЛА

Промоција песничких збирки младих аутора,
штампаних за „Пролећне Бранкове дане 2021”
у знаку 197. рођендана Бранка Радичевића

Милан Вићић

ВЕЧНА ПРОЛЕЋА

Јелена Вујановић

МА НИЈЕ МИ НИШТА

О књијама ѿворе

Ненад Грујичић и Растко Лончар

Недеља, 21. март

Бранково коло
Патријарха Рајачића 16
Сремски Карловци
11 часова

СВЕТСКИ ДАН ПОЕЗИЈЕ

Читање песама ранијих добитника
међународне награде „Бранко Радичевић”

Насо Вајена (Грчка)

(У препеву Ксеније Марицки Гађански
и Ивана Гађанског)

Керол Ен Дафи (Велика Британија)

(У препеву Милене Борић)

Среда, 24. март

Змај Јовина Гимназија

11:05 часова

ШКОЛСКИ ЧАС

*Сїражилово, дивно Сїражилово,
ја сам шебе у звездице ков'о*

БРАНКО И ЗМАЈ

Сећање на два великана српског романтизма,
њихове животне и песничке путеве и сусрете

О њесницима њовори

Растко Лончар, професор

Бранкове и Змајеве песме
интерпретирају ђаци Гимназије

Четвртак, 25. март

Гимназија „Исидора Секулић”

(У згради Техничке школе)

Нови Сад

14:40 часова

ШКОЛСКИ ЧАС

*Хишедох дују да са неба свучем,
дујом шарном да све вас обучем*

СЕЋАЊЕ НА БРАНКА И ИСИДОРУ

О њеснику и књижевници говори

Дамир Малешев, професор

У програму учествују ђаци Гимназије

Недеља, 28. март

Бранково коло
Патријарха Рајачића
11 часова

197. рођендан Бранка Радичевића

**КАД ЗАПЕВАМ ГЛАСОВИТО,
ГЛАСОВИТО, СИЛОВИТО...**

Дан рођења Алексија Радичевића
(Брод на Сави, 28. март 1824.)

Слово о Бранку
Ненад Грујичић

Бранкову песму „Укор” пева:
Катарина Поповић

ЦРТИЦА О РАДИЧЕВИЋИМА

О Бранковом пореклу доста се нагађало. Једни су сматрали да су Радичевићи, крајем седамнаестог века, под Чарнојевићима, дошли у Бољевце, у Срем, и да су у сродству са црногорским и бокешким презимењацима, а други, опет, да Бранков чукундеда, Јефта, потиче из „округа крагујевачког” Ово друго понајвише заговара и доказује Светислав Вуловић. У Бољевцима живе Бранков чукундеда Јефта, прадеда Ђорђе и деда Стеван за којег се зна да га је родила мајка Ана 13. јуна 1780. године.

Немирни Стеван Радичевић сељакао се веома често, па му се тако родио и син Тодор, отац Бранков. Деда великог песника прокрстарио је Срем задржавајући се понајвише у Купинову, Кленку и Бољевцима, потом у Земуну и Вршцу, одакле одлази у Брод на Сави. Ту је радио као „тридесетник” код царине, касније и као контролор царински. Претплатник је 1825. године *Сербској лејџиса*, а 1828. године налази се међу претплатницима Стеријиног романа *Бој на Косову*. По овим подацима да се видети да су се Радичевићи веома рано занимали за књигу. Стеван

се оженио Станом Стајић из Купинова. Она је 27. децембра 1801. године, у својој двадесетој години, родила сина Тодора који дуго није знао место где је рођен, мада је две године пред смрт изјавио да је то Нови Сад. Бавио се књижевношћу. Познат је његов превод Шилеровог *Вилхема Тела*. Писао је песме и басне. Дуго се није знало које је школе учио, све док није објавио тестамент у којем пише да је почео учити у Вршцу, а потом трећи и четврти разред 1817–1819. године у Сремским Карловцима, где и дан-данас у архиву САНУ лежи његов необјављен превод Шилеровог *Дон Жуана*. Из нејасних разлога, не дочекавши крај четврте школске године, без положених завршних испита, Тодор Радичевић напушта Карловачку гимназију.

Н. Г.

ИЗ „ТУГЕ И ОПОМЕНЕ”

1

Одавна већ су ошли крути мрази,
Долине, брези нису више седи,
По цвећу нога свуда теби гази,
Зеленило ти око свуда гледи.
Злаћано јутро одонуда лази,
Красоте своје нимало не штеди.
У твоје срцу све то радост буди,
У моји’ тужну невеселост груди.

2

Малене птице превесели звек
У лиснатоме што се гају крије,
Немирна вела жуборећи тек
По шљунцима шарним што се вије,
Малене пчеле зукајући јек
Из цвећа штоно меда сласти пије, –
Све то је лепо, но је лепше било
Кад моје око није сузе лило.

Бранко Радичевић

ДЕВОЈКА НА СТУДЕНЦУ

Кад сам синоћ овде била,
И водице завила,
Дође момче црна ока
На коњицу лака скока,
Поздрави ме, зборит' оде:
„Дајде, селе, мало воде!”
Ове речи, слатке стреле,
Минуше ми груди беле.
Скочи' млада, њему стиго',
Диго' крчаг, руку диго'.
Рука дркта... крчаг доле...
Оде на две, на три поле.
Још од њега леже црепи,
Али где је онај лепи?
Кад би сада опет дош'о,
Ма и овај други прош'о!

Бранко Радичевић

„Пролећне Бранкове дане 2021” помогли:
Телеком Србија
Општина Сремски Карловци

Каталог манифестације
„Пролећни Бранкови дани 2021”
Главни и одговорни уредник: Ненад Грујичић
Ликовно-технички уредник: Милан Маринчић
Припрема за штампу: Милена Борић
Коректор: Нада Урошевић
Оперативни сарадници:
Марија Гагић и Мина Ерић
www.brankovokolo.org
kolobrankovo@gmail.com

Бранко Радичевић

Ој Карловци, место моје драго,
Ко детенце дошао сам амо,
Игра беше једино ми благо,
Слатко зва' ја мед и смокву само.
Дете мало – голушаво тиче,
Доће тиче па се ту навиче,
Овде, овде, де криоце мало
Први пут је сретно огледало,
Из почетка од гране до гране,
Од дрвета једног до другог,
Док је смело сетити се стране,
Сетити се неба високога,
Док је могло крила своја лака
Небу дићи тамо под облака,
Под небо се диг'о тић и сада,
Ал' весео није к'о некада ...

(Из „Ђачког растанка“)

ПРОЛЕЋНИ
БРАНКОВИ ДАНИ 2021.

Сремски Карловци - Нови Сад
Од 15. до 28. марта 2021.